



A T I Y E H N O

سینما



سه گانه ماندگار

«کیارستمی»

«خانه دوست کجاست؟»، «زندگی و دیگر هیچ» و «زیر درختان زیتون» سه اثر ماندگار در کارنامه عباس کیارستمی، کارگردان فقید سینمای ایران به شمار می‌روند که داستان هر سه فیلم حول محور «زلزله» می‌چرخد. این «سه گانه زلزله» که برخی به آن «سه گانه کوکر» نیز می‌گویند، نقطه عطفی در زندگی حرفه‌ای این کارگردان محسوب می‌شود. هر سه فیلم در روستای کوکر و اطراف آن فیلمبرداری شده و از لحاظ موضوع تقریباً یکدیگر وابسته هستند. «سه گانه زلزله» یک ترولوژی مستقل نیست بلکه در باطن این سه فیلم، یک اثر وجود دارد. اگر هر فیلم را جداگانه بررسی کنیم، تک‌تک آنها استادانه کار شده و به راحتی می‌توانند روی پای خودشان بایستند. با این حال، هنگامی که آنها را در کنار هم در نظر می‌گیریم، قدرتی منحصربه‌فرد و جذابیتهای غیرقابل توصیف دارند. «سه گانه زلزله» به طور کلی ویژگی‌های برجسته آفرینش‌های هنری کیارستمی را نشان می‌دهد. یکپارچگی عمیق سه فیلم و هنر برقراری ارتباط بین هر اثر با دیگری به شکلی آنها را پیچیده، دلالت‌کننده و ظریف ساخته است. چشم‌انداز انسانی و داستان‌هایی که شامل نوعی جست‌وجو هستند، بیان شاعرانه فضای بصری، حس درامی که به دقت ساختار یافته اما با این حال آرام است و گاهی روند تکاملی خود را آشکار می‌کند. تحسین چهره‌ها و ویژگی‌های شخصیتی که با مهارت خارق‌العاده کارگردان در هدایت ناباز یگرها (به‌ویژه افراد جوان) به نقطه اوج خود رسیده و احساس اینکه این فیلم‌ها دارای معانی چندلایه هستند و مفهوم سطح روایت اصلی روی لایه استعاره‌های فیلم می‌تواند شخصی یا سیاسی، فلسفی یا عرفانی باشد. ترکیب متمایز ابزارهای ساده و معانی پیچیده در «سه گانه کوکر» و همچنین روش کیارستمی برای پیوسته ساختن و در بعضی موارد، کمرنگ کردن مرز بین مستند و درام، بیانگر تعدد علائق هنری وی در کنار آثار قبلی او به عنوان یک فیلمساز است. از میان سه فیلم «زندگی و دیگر هیچ»، نزدیکی بیشتری به فیلم‌های مستند دارد؛ فیلم به شکلی روایت می‌شود که انگار شخصی در حال نوشتن زندگینامه خود است و از یک درام استاندارد و اشارات واضح ادبی یا عرفانی فاصله می‌گیرد. برخلاف «خانه دوست کجاست؟» که با یک فیلم‌نامه تکمیل‌شده آغاز شد (یکی از دلایلی که به گفته کیارستمی باعث شد ترجیح او کارگردانی فیلم توسط فرد دیگری باشد)، این فیلم با یک طرح هشت صفحه‌ای کلیدخورد. کیارستمی اغلب دیالوگ‌ها را همزمان با فیلمبرداری صحنه‌ها می‌نوشت. «زیر درختان زیتون» از نظر فرایند فیلمسازی با دو فیلم دیگر تفاوت دارد. در مقایسه با سبک مستندگونه «زندگی و دیگر هیچ»، «زیر درختان زیتون» به طرز زیبا و باشکوه ساخته شده است. فیلم، سرشار از چشم‌اندازهای طبیعت صامت و استفاده مکرر از ترکیب‌های متقارن در صحنه‌های فیلمسازی است. از منظر زیبایی‌شناسی، «سه گانه زلزله» را می‌توان به عنوان یک ماجراجویی با تأثیرپذیری از نئورالیسم «خانه دوست کجاست؟» و حرکت از مدرنیسم بازتاب‌دهنده سبک موج نو سینما «زندگی و دیگر هیچ» به سمت پست‌مدرنیسم ساختارشکن «زیر درختان زیتون» دانست.

۱۶

دوربرگردان

“

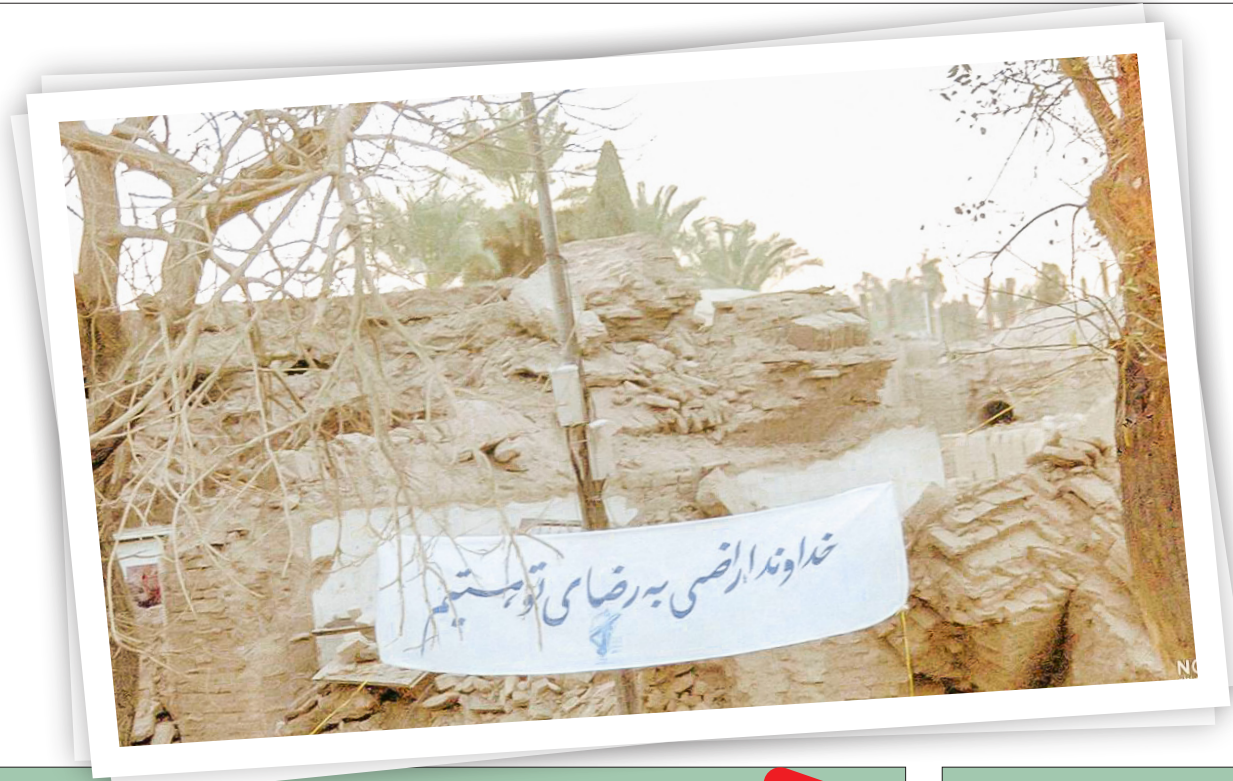
راضی به رضای تو...

چه غمی فرا گرفت شهر ویران شده از زلزله سهمگین را پدرانی که دست‌شان کوتاه ماند تا از زیر آوار بیرون بکشند فرزندان‌شان را مادرانی که مشت مشت خاک به سروصورت خود پاشیدند و سوگواری اهالی کویر سر دادند دختران و پسرانی که در داغ پدر و مادر ماتم گرفتند و سهم‌شان یتیمی شد نخلبانانی که به دست خود خرماي عزای رفقا و همشهری‌های‌شان را چیدند... «بسم» در آن صبح جمعه زمستانی به خاک نشست؛ اما مردم این شهر ایمان‌شان را در آغوش کشیدند و لایه‌لای آوارها، زمزمه کردند: «خداوند... راضی به رضای تو هستیم»



- صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری آهنگ آتیه (وابسته به سازمان تأمین اجتماعی) • مدیر مسئول: روح‌الله عطاریان
- سردبیر: زیر نظر شورای سردبیری
- صفحه آرا: الهه پیرپرناش • عکس: پویا بازارگرد، پرتو جغتایی • ویراستار: کورش اشرفی • حروفچین: اکرم خاکپور
- ناظر چاپ: علی توتونی • نشانی: میدان آرژانتین، خیابان احمد قاصیر خیابان دوازدهم، شماره ۲۲ • تلفن: ۴۵۴۳۶-۲۱
- تحریر به: داخلی ۱۳۸ • بازرگانی: داخلی ۱۲۲ • www.atiyehno.ir • چاپ: هنر سرزمین سبز

• یکشنبه ۴ دی ۱۴۰۱ • شماره ۳۶۴



محیط زیست

خسارات میلیاردی بلایای طبیعی در جهان

کشورها دچار مشکل شود. در مجموع بر اساس آمار اعلام شده از سوی منابع رسمی در سال ۲۰۲۲، بلایای طبیعی بیش از ۲۲۴ میلیارد دلار به اقتصاد جهانی خسارت وارد کرد. بررسی‌ها نشان می‌دهد بین بخش‌های مختلف اقتصادی، بیشترین زیان را حوزه تولید و توزیع به ارزش ۴.۲ تریلیون دلار خواهد دید که عمده علت آن اخلال و تخریب زیرساخت‌ها و دارایی‌ها توسط طوفان و سیل است. بخش کشاورزی نیز در مقابل خشکسالی و از سوی دیگر بارش‌های شدید آسیب‌پذیر است و تا سال ۲۰۵۰ می‌تواند متحمل ۳۳۲ میلیارد دلار زیان شود. خرده‌فروشی، بانک‌ها و انرژی نیز در فهرست بعدی بخش‌هایی قرار دارند که بیشترین زیان را از ناحیه رخدادهای طبیعی متحمل خواهند شد.



آخرین پژوهش‌های جهانی نشان از این دارد که تا پایان سال ۲۰۵۰ بلایای طبیعی مانند خشکسالی، زلزله، سیل، طوفان، باران‌های اسیدی و... خسارات هنگفتی به اقتصاد جهان خواهد زد؛ خساراتی که بر اساس این پژوهش مبلغی بالغ بر ۵۶ تریلیون دلار تخمین زده شده است. در این پژوهش جهانی، کشورهای مختلف با وضعیت اقلیمی و اقتصادی گوناگون مانند

آمریکا، چین، کانادا، بریتانیا، فلیپین، امارات و استرالیا مورد بررسی قرار گرفته‌اند. در سالی که گذشت کشورهایی مانند چین، هند و کره جنوبی به دلیل بارندگی‌های شدید و سیل‌های سنگین با صدمات متعددی در زیرساخت‌های آب و برق و کشاورزی روبه‌رو شدند. همچنین در کشورهای اروپایی نیز خشکسالی‌های فراوان موجب شد بخش کشاورزی برخی

یادآوری

سایه امید



پنجم دی‌ماه سال ۱۳۸۲ خبر حادثه‌ای در شهر بسم، تمام ایران را سوگوار و داغدار کرد. شهر تاریخی، آرام و زیبای بسم زیر آوار زلزله‌ای مهیب با خاک یکسان شد. مردمان زیادی به کام مرگ رفتند و بسیاری در غم فقدان عزیزان‌شان سیاهپوش شدند. حالا ۱۹ سال از آن صبح تلخ و تاریکی که به مردم خونگرم بسم گذشت می‌گذرد و این شهر در تمام این سال‌ها توانسته خود را زنده نگه دارد و بار دیگر از دل خاک به استواری نخل‌های خرماي بالا بلند و سایه‌افکنش، زندگی را از نو آغاز کند.

امید به بازسازی دوباره بسم از همان روزها نخست ویرانی در دل مردم بسم ریشه دوانید؛ هرچند خوب

می‌دانستیم که از نو ساختن چنین ویرانی سهمگینی ساده نیست و دل‌های سوخته از داغ عزیزان به این زودی‌ها شاید توان دست بر زانو گذاشتن و بلند شدن و دوباره از نو ساختن را نداشته باشند. تصورات ما اما با واقعیت مردمی از جنس آبادی و امید زمین تا آسمان فرق داشت. مردم رنج کشیده و مظلوم بسم قوی‌تر

از آن بودند که فکر می‌کردیم. خیلی زود و درست به موازات روزهایی که شیون از خرابی شهر و به زیر آوار سپردن خواهر و برادر و زن و فرزند و... سر می‌دادند، آستین بالا زدند، کمر راست کردند و دست در دست هم برای دوباره ساختن «بسم» زیبا و شیرین و گرم، هم‌قسم شدند.

دنیای فناوری

پیش‌بینی هوشمند!

زلزله متصل شده و با آنها گفت‌وگو کنید. شناسایی زمان واقعی زمین‌لرزه با استفاده از شبکه تلفن‌های هوشمند، دریافت هشدار پیش از زمان رسیدن زلزله به موقعیت مکانی شما، گزارش‌های کاربران در زمین‌لرزه‌های احساس شده، ایمیل و پیام کوتاه خودکار موقعیت جغرافیایی در صورت گرفتاری زیر آوار، پشتیبانی از داده‌ها زلزله از شبکه‌های لرزه‌نگار بین‌المللی و اتاق‌های گفت‌وگو برای تبادل اطلاعات در حین زمان‌های اضطراری از امکانات این نرم‌افزار هوشمند است.

شناسایی زمین‌لرزه‌ها از سنسور شتاب‌سنج دستگاه استفاده می‌کند و به محض شناسایی زمین‌لرزه در یک دستگاه به تمامی دیوایس‌های اطراف نیز هشدار داده و آنها را از وقوع زمین‌لرزه مطلع می‌سازد. با استفاده از این برنامه، شما به راحتی می‌توانید به مجموعه‌ای از افراد در نزدیکی محل وقوع

عامل اندر وید توسعه و منتشر شده است. این برنامه بر اساس یک پروژه تحقیقاتی زمین‌لرزه و برای توسعه یک سیستم هشداردهنده مبتنی بر گوشی‌های اندروید در زمان واقعی ساخته شده و با هشدارهای خود سعی بر این دارد که جان افراد مختلف را پیش از وقوع زلزله نجات دهد. این نرم‌افزار برای

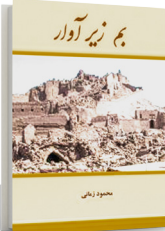
معرفی کتاب

بعد زلزله

- نویسنده: هاروکی موراکامی
- ترجمه: علی حاجی‌قاسم
- انتشارات: چشمه



پس از زلزله ۱۹۹۵ در شهر کوبه ژاپن، موراکامی شش داستان در باره شش شخصیت مختلف نوشت که هر کدام در نقاط مختلفی از جهان زندگی می‌کردند. زندگی هر یک از آنها تحت تأثیر این زلزله به کلی تغییر کرد. بعد از زلزله، مجموعه داستانی است که به تشریح خشونت پنهان در لایه‌های زیرین جامعه مدرن می‌پردازد. یکی از ویژگی‌های اصلی این مجموعه داستان این است که یکسری نکات و رمز این داستان‌ها را به هم پیوند می‌دهد. برخی منتقدان آمریکایی بر این باورند «بعد زلزله» مجموعه داستان نیست، بلکه یک رمان است. در این پنج داستان موراکامی هم مانند سایر آثارش تنهایی و سرگشتگی انسان معاصر یکی از درونمایه‌های اصلی است. فراموشی و رنج در کنار این سرگشتگی معجونی تلخ و عذاب‌آور ساخته که آن را هر روز زهرش را به جان انسان دنیای مدرن می‌نشاند.



کتاب «بسم» زیر آوار» به قلم محمود زمانی در سال ۱۳۹۸ و در ۱۲۰ صفحه به چاپ رسید. این کتاب به مناسبت شانزدهمین سالگرد زلزله بسم نوشته شد که در آن خاطرات دو تن از امدادگران حاضر در حادثه زلزله روایت می‌شود؛ دو امدادگری که با جزییات از روزهای حضورشان در بسم می‌گویند و به مشکلات روزهای نخست امدادرسانی به مردم آسیب‌دیده می‌پردازند. کتاب «بسم» زیر آوار» بین کتاب‌هایی که درباره این حادثه دلخراش به نگارش درآمده، یکی از آثار موفق به شمار می‌رود. محمود زمانی با قلم شیوای خود با بیان خاطرات دقیق و جزئی‌نگرانه، شما را با ابعاد پنهان این زلزله آشنا می‌سازد. قدرت قلم و نگاه دقیق محمود زمانی میزان تأثیرگذاری این کتاب را چندین برابر کرده و شما با خواندن این کتاب خود را در میان خرابه‌های شهر بسم می‌یابید.

پادکست

بشنو و از پیچیدگی‌ها فرار کن!

ارتقاء سطح دانش عمومی جامعه در زمینه موضوعات روز دنیا (اقتصادی، سیاسی، علمی، فلسفی، مذهبی و...) هدف دایجستی‌هاست. پیدایش جهان، گرمایش جهان، تناسخ، گیاهخواری، هوش مصنوعی، سرطان، پول و... از جمله موضوعاتی است که در این پادکست به آنها پرداخته شده است.

پدیده‌های پیچیده دنیا اطراف‌مان را راحت‌تر می‌کند، تولیدکنندگان «دایجست» سعی دارند موضوعاتی که کمتر برای عموم جامعه درک شده‌اند با زبانی ساده برای مخاطبانشان رمزگشایی یا به اصطلاح هضم کرده و به سمع آنها برسانند. زندگی در این دنیای پر از پدیده‌های نوظهور، مستلزم داشتن سطح بالایی از آگاهی است.

«توضیح مسائل نسبتاً پیچیده دنیای اطراف ما، به زبان ساده» خلاصه‌ای است از تمام آنچه گوش دادن به پادکست «دایجست» به ما خواهد داد.

دایجست در لغت به معنای هضم کردن است و اگر بخواهیم از ارتباط این نام با محتوای پادکست بگوییم باید به این موضوع اشاره کنیم که هضم موضوعات و

